

Valodu apguves pētniecība

Otrās (piemēram, LAT2 Latvijā: Lazdiņa, Šalme 2008) jeb svešvalodas apguve ir lietišķās valodniecības apakšnozare, kas pēta procesu, kurā cilvēks apgūst klāt kādu valodu jau esošajai dzimtajai (vai pirmajai) valodai (Gass un Mackey, 2011). Otrās valodas attīstības stāvokli šajā procesā pētnieki sauc par starpvalodu (*interlanguage*; Terone, 2006).

Sarunu mijiedarbība (*conversational interaction*) ir viena no valodu apguves apakšnozarē vairāk aplūkotām tēmām (Mackey, 2007; Mackey et al., 2011). Īpašu ievērību pēdējos 30 gados ieguvuši atgriezeniskās saiknes pētījumi (Loewen, 2013). Tajos aplūko pārsvarā divu runātāju mijiedarbību (*dyadic interaction*) situācijā, kad viens no tiem kļūdās, bet otrs to labo, izvērtējot kā šāda mijiedarbība ietekmē valodu apguvi vai attīstību. Tiek aplūkotas gan reālas dzīves situācijas, piemēram, draugu vai bērnu un vecāku mijiedarbība, gan šāda veida mutvārdu mijiedarbība valodu nodarbībās skolās vai augstskolās.

Atgriezenisko saikni šajos pētījumos sauc arī par korektīvo atgriezenisko saikni jeb mutvārdu korektīvo atgriezenisko saikni (*corrective feedback/oral corrective feedback*; Lyster et al., 2013). Mutvārdu korektīvās atgriezeniskās saiknes pētījumi aplūko iepriekšminētā veida saiknes tipus un kā tie savā dažādībā ietekmē specifisku valodas formu attīstību (piemēram, gramatiskās, fonoloģiskās vai leksiskās formas).

VeA vadošais pētnieks Gatis Dilāns pārsvarā pēta korektīvās atgriezeniskās saiknes ietekmi uz valodu (latviešu, angļu) leksisko attīstību. Viņa sākotnējais pētījums „Mutvārdu korektīvās atgriezeniskās saiknes iespaids uz angļu valodas kā otrās valodas leksisko attīstību” 2010. gadā tika publicēts vienā no nopietnākajiem starptautiskajiem zinātniskajiem žurnāliem lietišķās valodniecības nozarē – *Canadian Modern Language Review*. Šī publikācija vēlāk ir vairākkārt citēta nozīmīgākajās starptautiskās publikācijās par šo tēmu.

2013. gadā Dilāns veicis pētījumu par mutvārdu korektīvās atgriezeniskās saiknes ietekmi uz vārdkopu apguvi, mācoties angļu valodu kā svešvalodu. 2014. gadā viņš arī pabeidzis vairāk nekā gadu ilgu pētījumu virkni par mutvārdu korektīvās saiknes sniegšanu, mācot latviešu valodu mazākumtautību skolās Latvijā (šie pētījumi publicēti izdevumā *Language Teaching Research*).

Literatūra

Gass, S. M., & Mackey, A. (2011). The handbook of second language acquisition. New York: Routledge.

Lazdiņa, S., Šalme, A. Latviešu valodas apguve mazākumtautību izglītībā:

tendences, attīstība, ietekmes. Rīga : LVAVA, 2008. Pieejams:

http://www.valoda.lv/downloadDoc_683/mid_725

Loewen, S. (2013). The role of feedback. In S. M. Gass & A. Mackey (Eds.), The Routledge handbook of second language acquisition (pp. 24-40). New York: Routledge.

Lyster, R., Saito, K. and Sato, M. (2013). Oral corrective feedback in second language classrooms. *Language Teaching*, 46, 1-40.

Mackey, A. (Ed.) (2007). Conversational interaction in second language acquisition: A collection of empirical studies. Oxford: Oxford University Press.

Mackey, A., Abbuhl, R., & Gass, S. (2011). Interactionist approaches. In S. Gass & A. Mackey (Eds.), Handbook of second language acquisition (pp. 7-23). New York: Routledge.

Tarone, E. (2006). Interlanguage. In Brown, Keith (Eds.). Encyclopedia of Language and Linguistics. Boston: Elsevier. pp. 747–751.